

2013-12-13

Diarienum: M2013/1086/Nm

Linda Eriksson
linda.eriksson@skogsindustrierna.org
+46 70 6707209

Till Miljödepartementet

m.registrator@regeringskansliet.se, michael.lofroth@regeringskansliet.se

Remiss avseende Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdraget om att ta fram förslag till handlingsplan för grön infrastruktur på regional nivå

ÖVERGRIPANDE SYNPUNKTER

Skogsindustrierna ser att det finns motiv för att försöka skapa en regional samsyn kring en handlingsplan för grön infrastruktur. Själva processen att skapa en sådan kan i sig vara positiv. Rent principiellt anser dock Skogsindustrierna att grön infrastruktur som verktyg eller begrepp har en otydlig roll i skogslandskapet, det känns mer relevant i anslutning till bebyggelse eller kulturomvandlade landskap.

Skogsindustrierna anser att det är positivt att hela landskapet betonas i redovisningen och att alla typer av mark- och vattenmiljöer finns med. Sverige har många träd bärande miljöer med höga värden utanför skogen som t.ex. alléer, vårdträd, brynmiljöer och övergångszoner mellan olika ägoslag. Vi tillstyrker det tvärssektoriella anslaget med bred analys och att samverkan, förankring och frivillighet lyfts fram som arbetsformer. Skogsindustrierna tycker också att det är bra att grön infrastruktur inte begränsas till administrativa gränser.

I tidigare rapportering kring grön infrastruktur sägs tydligt att: ”Målet är därför att med välunderbyggda resurs- och bristanalys skapa en grön infrastruktur som på nationell basis är funktionell i tillräckligt stor omfattning för att arter och naturtyper ska kunna fortleva i landet”. Skogsindustrierna saknar den varudeklarationen i denna rapport, nationella överväganden måste ligga med som en grund i det regionala arbetet.

Precis som i tidigare rapporter och uppdrag kring grön infrastruktur använder Naturvårdsverket begreppet på ett otydligt sätt och Skogsindustrierna saknar en konkret definition. Skogsindustrierna ser därför ett stort behov av ökad tydlighet annars föreligger en betydande risk för rättsosäker tillämpning.

Från Skogsindustriernas sida är det förstås viktigt att skogsbrukets frivilliga avsättningar, generella hänsyn samt övriga åtaganden tas i beaktande på ett seriöst sätt i framtida bedömningar och analyser. De bygger upp strukturer och element i olika skalor som syftar till att bevara biologisk mångfald på landskapsnivå. De utgör ett betydande tillskott till den gröna infrastrukturen och får inte glömmas bort.

DETALJSYNPUNKTER

3.1 Innebörden av grön infrastruktur

Skogsindustrierna saknar en konkret definition av grön infrastruktur. Vi ser en betydande risk att när exempelvis länsstyrelser framöver ska applicera begreppet så kommer vi att få en spretig hantering ut mot markägare och övriga aktörer.

Skogsindustrierna anser att grön infrastruktur som ekologiskt verktyg eller begrepp har en oklar roll i skogslandskapet, men att det känns mer relevant i anslutning till bebyggelse eller kulturomvandlade landskap. I Sverige, där 70 % av landytan består av skogsmark, är det svårare att förstå betydelsen och vad som är en relevant tillämpning av begreppet.

Vad är det som egentligen ska åstadkommas på nationell-, regional- eller landskapsnivå? Ett brukande av naturresurser förutsätter ett synsätt där mänskliga nyttoaspekter i form av olika ekosystemtjänster står i centrum. Grön infrastruktur i Naturvårdsverkets tappning ”bygger på att skyddet, bibehållandet och återskapandet av naturen och naturliga processer” genom ”naturliga/halvnaturliga” lösningar ger ”positiva ekologiska, ekonomiska och sociala effekter”. Skogsindustrierna är tveksamma till denna grundsyn, som lägger fast att det endast är genom att frysa dagens förhållanden eller att gå tillbaka till ett tidigare miljötillstånd, som vi kan lösa nuvarande och framtida miljöutmaningar för mänskligheten.

Skogsindustrierna saknar också ordet nyskapa i sammanhanget. På många marker i Sydsverige saknas t.ex. skoglig kontinuitet och då är nyskapande viktigt.

3.5 Några grundläggande prioriteringar

Skogsindustrierna saknar här ett resonemang kring målbild för olika landskap samt ett resonemang som erkänner att ett visst landskap kan te sig mycket olika för olika organismer med olika spridningskapacitet.

4.2 Landskapsklassificering

Skogsindustrierna anser att förslaget om en nationell landskapsklassificering kan vara en bra grund för det fortsatta arbetet. Det är dock viktigt att det stannar vid en klassificering och att denna process inte med automatik leder till nationella definitioner av idealtillstånd för de olika klasserna.

5.1 Arbetsgång

Skogsindustrierna anser att den problembeskrivning som ska upprättas med berörda aktörer som en del i arbetsgången vid upprättande av en handlingsplan bör kompletteras med en ”möjlighetsbeskrivning” som fokuserar på det positiva bidrag som berörda aktörer kan bistå med. På samma sätt vill vi betona att kunskap/information också kan inhämtas från privata aktörer.

Skogsindustrierna anser att det är viktigt att man inte försöker inrymma alla arter och naturtyper i någon form av totalanalys och plan. Hur man kan identifiera värden som är angelägna att hantera regionalt och lokalt borde ingå i processen. Här måste rimligen också nationella överväganden och prioriteringar spela in. I rapporteringen till förstudien om uppbyggnad av grön infrastruktur sägs tydligt att: "Målet är därför att med välunderbyggda resurs- och bristanalyser skapa en grön infrastruktur som på nationell basis är funktionell i tillräckligt stor omfattning för att arter och naturtyper ska kunna fortleva i landet". Skogsindustrierna saknar den varudeklarationen i denna rapport.

Prioritering av naturmiljöer, strukturer och arter

De angivna förslagen till hur fokus bör läggas vid regional prioritering känns mycket oklara. Varför skriver man inte att fokus bör vara att prioritera vikten mellan olika typer av värdekärnor och värdetrakter? Kommer generell hänsyn, hänsynsytor och frivilliga avsättningar att värderas? Varför är en förändring alltid en viktig prioriteringsgrund?

Skogsindustrierna anser att också framtida värden av de strukturer och miljöer som lämnas eller återskapas måste beaktas. I utvärderingar tenderar man ofta att underskatta deras betydelse. Miljöhänsyn vid slutavverkning är en relativt ny företeelse och det saknas resultat av långsiktiga uppföljningar.

Identifiering av nyckelfaktorer

Här radas ett antal analysmöjligheter upp som ska ligga till grund för en översikt av befintliga nyckelfaktorer. Flera av punkterna involverar komplexa ekologiska modelleringar och bedömningar som sannolikt blir svåra för exempelvis en enskild kommun att genomföra. Skogsindustrierna anser att intentionen är god men är tveksam till hur realistiska dessa förslag är.

5.3 Samverkan

Skogsindustrierna anser att samverkan inte bara bör utan SKA ske med mark- och vattenägare. Ordet bör är för svagt i ett material riktat till regionala myndigheter. Skogsindustrierna vill framhålla vikten av att mark- och vattenägare känner att de tidigt finns med i processen. Detta förutsätter att myndigheterna är samordnade i hur denna process ska ske och tydligt förklarar nyttan med olika åtgärder och prioriteringar inom olika delar av landet.

För Skogsindustrierna

Mårten Larsson

Linda Eriksson